

Orientační běh od intervence k prevenci. Prof. MUDr. Michael Aschermann slaví významné životní jubileum

Téměř každé ráno, když přicházím do práce, je skoro jisté, že před II. interní klinikou Všeobecné fakultní nemocnice na Karlově náměstí bude stát auto Michaela Aschermanna. A ačkoli přicházím časné, nikdy se mi nepodařilo přijít dřív než on. Michael je tu vždy brzy a pracuje. Chtělo by se říci, že spíše tvoří, neboť jeho profesionální kariéra ani zdaleka nebyla jen prostou prací. Byl a je to život naplněný vizemi a jejich bezpříkladně důslednou realizací. A ačkoli je Michael Aschermann vášnivým orientačním běžcem, ve své odborné kariéře nikdy nebloudil, jeho orientace byla vždy perfektní.

Kariéru odstartoval počátkem 70. let na III. interní klinice. Již tam se začal zajímat o obor, který byl tehdy v plenkách – invazivní a intervenční kardiologii. V této oblasti dosáhl postupem let na samotnou špičku umění, kterým koronární intervence bezesporu jsou. Při vzpomínání na to, jak mě Michael učil katetrizovat, si vždy vybavuji jeho neuvěřitelný cit pro materiál a přesnou znalost momentu, kdy je dosaženo maxima možného, kdy další snaha o zlepšení už nejspíš povede jen ke komplikaci. Dodnes si myslím, že tato schopnost je tím zásadním, co činí rozdíl mezi dobrým a skvělým intervenčním kardiologem. V oblasti intervencí šel ale profesor Aschermann za hranice běžné klinické medicíny, patřil k pionýrům angioskopie, intravaskulárního ultrazvuku, biopsií myokardu a dalších intervenčních procedur u nás.

Velká část jeho intervenční kariéry spadá do doby jeho působení na II. interní klinice, kam nastoupil v roce 1990, tehdy jako zástupce prof. Horkého v jejím vedení. Zde obhájil habilitační práci a byl jmenován profesorem, aby se v roce 1998 stal jejím přednostou. I v této

funkci projevil Michael Aschermann svoji schopnost předvídat trendy a realizovat své vize. Především to byl on, kdo po mnoha desetiletích dokázal změnit široce zaměřené interní pracoviště na vysoce specializovanou kardiologickou a angiologickou kliniku. Dnes to zní banálně, ale pro nemocnici dýchající mnohde tradicemi ukotvenými až ve staříčkém mocnářství to byl krok vpravdě revoluční. I díky tomu byl pak ve VFN umožněn rozvoj kardiochirurgie a konstituováno Komplexní kardiovaskulární centrum. Jeho další realizovanou vizí bylo obnovení specializovaného týmu zaměřeného na oblast plicní cirkulace. Z aktivity zpočátku okrajové se postupem doby stalo mohutné odvětví II. interní kliniky s mnoha prioritami. Nelze nezmínit i jeho podporu oblasti angiologie, z níž pomohl vybudovat svébytný klinický obor.

Za jednu z realizovaných vizí prof. Aschermanna je nutno považovat i velkou monografii Kardiologie. Její rozsah – 1 500 stran ve 2 objemných svazcích – hovoří sám za sebe. Ale dílo je to výjimečné nejen svým rozsahem, ale především kvalitou, která nebyla doposud překonána. Edukační a vědecké aktivity prof. Aschermanna jsou ostatně úctyhodné podobně jako tato kniha – 644 článků a statí, které signoval, a citační ohlas přesahující 2 000.

Je nutno říci, že toto vše by nebylo možné, kdyby Michael neměl výjimečnou vlastnost, která z něj činila a činí osobnost zcela výjimečnou. Michael byl vždy schopen nadchnout pro své myšlenky své kolegy a spolupracovníky, kteří pak nejen stáli po jeho boku, ale byl jim bez výjimky umožněn profesionální růst a ponechána dostatečná svoboda pro jejich samostatnou tvůrčí práci. Mnoho z nás, kteří jsme s Michaelem spolupracovali, mu vděčíme za možnost realizovat se v oblastech, které nás těšily a těší. Mnozí si ani možná neuvědomují, že kdesi v pozadí jejich osud nesl jméno Michaela Aschermanna. Není proto náhodou, že jeho předčasný a nutno říci předem promyšlený a připravený odchod z čela II. interní kliniky byl doprovázen velkým transparentem na její fasádě se slovy „Michaeli, děkujeme“.

Při povídání o Michaelovi Aschermannovi nelze opomenout nesmazatelnou stopu, kterou zanechal ve fungování České kardiologické společnosti (ČKS). Po řadě let v jejím výboru se Michael stal v roce 2005 jejím předsedou. Tuto funkci zastával do roku 2008 a pak ještě jednou, to když v jejím čele v roce 2010 zastoupil nemocného doc. Václava Chaloupku. Jeho vedení společnosti bylo charakterizováno jejím poklidným růstem a rozvojem, díky němuž se ČKS stala uznávanou odbornou

i společenskou autoritou. Spolu s Jiřím Vítovcem založil tradiční kardiologický běh Jiřího Tomana, letos se konal na sjezdu ČKS v Brně již 11. ročník. Je velkou Michaelovou zásluhou, že časopis *Cor et Vasa*, který vede jako šéfredaktor od roku 2009, je stále zde a prošel různou modernizací s perspektivou dalšího pozitivního vývoje.

Orientační běh nakonec přivedl Michaela Aschermanna k preventivní medicíně. V uvědomění si, že základ prevence je položen již v dětském věku, se zapojil s ohromným nasazením do tvorby časopisu REDWAY, který má za cíl právě prevenci atraktivním způsobem mezi mladé dostat. Životnost projektu dokládá, že v letošním roce vychází již 7. ročník.

Výčet Michaelových zásluh by nebyl úplný, kdybychom nezmnili jeho klinickou práci. Nejde jen o množství ošetřených nemocných či úspěšných intervencí. Tak jako téměř v každém oboru své činnosti se Michael snažil přenášet své klinické znalosti a zkušenosti na své kolegy. Jeho umění přijímat optimální rozhodnutí je ale jen jedním z jeho talentů. Tím druhým je jeho empatie a nepřekonatelné mistrovství v hovoru s nemocnými. Jeho schopnost nastolit důvěru mezi pacientem a lékařem byla a je základem jeho nesporného klinického mistrovství.

Michael Aschermann byl za svou práci oceněn mnohokrát, mimo jiné i zlatou medailí Libenského ČKS a medailí „Za zásluhy“ prezidentem republiky Václavem Klausem. Myslím však, že největším oceněním pro něj musí být pohled na českou kardiologii, kde zanechal a zane-

chává nesmazatelnou stopu na cestě, v níž pokračují jeho vděční žáci.

Na závěr mi dovoluete pár osobních poznámek. Michael se stal v průběhu naší společné cesty na II. interní klinice nejen mým velkým učitelem, ale i blízkým přítelem. V roce 2005 předal do mých rukou vedení kliniky, kterou budoval s obrovským nasazením celá léta. Myslím, že dobře věděl, že s ní budu zacházet s pokorou a respektem, tedy s vlastnostmi, které jsou jemu vlastní a které nám, svým žákům, zcela nenásilně, ale o to systematictěji dlouho vštěpoval. Naštěstí odchodem z funkce přednosty působení Michaela Aschermanna na klinice neskončilo. I nadále je její významnou oporou a zůstává odborníkem a především člověkem, o kterého se můžeme vždy opřít a mnohé se od něj stále učit. Za to i za mnohé další platí stále heslo kdysi zdobící fasádu naší kliniky „Michaeli, děkujeme“.

Přejeme Ti, aby Ti Tvoje zdraví a energie i chuť s námi dál budovat náš kousek české kardiologie vydržely co nejdéle.

Praha, říjen 2014

**prof. MUDr. Aleš Linhart, DrSc., FESC, FCMA
a kolegové**